

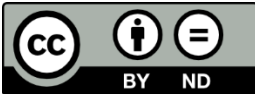
Teorii cauzale ale referinței

Nicolae Sfetcu

02.06.2019

Sfetcu, Nicolae, "Teorii cauzale ale referinței", SetThings (2iunie 2019), URL = <https://www.telework.ro/ro/teorii-cauzale-ale-referintei/>

Email: nicolae@sfetcu.com

Acest articol este licențiat sub Creative Commons Attribution-NonDerivatives 4.0 International. Pentru a vedea o copie a acestei licențe, vizitați <http://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/>.

John Stuart Mill a susținut că numele pot fi împărțite în două tipuri: conotative și non-conotative. Numele proprii sunt singurele nume de obiecte care nu sunt conotative și nu au, în mod strict, nicio semnificație. (Mill 1882)

John Searle susține că fiecare nume propriu este asociat cu un set de descrieri care determină referința. Astfel, numele denotează indirect. (Searle 1958)

Saul Kripke critică viziunea fregeană susținută de Searle, argumentând că numele sunt direct corelate cu nominatul lor, iar numele proprii sunt designatori rigizi asigurând același individ în orice lume posibilă. Kripke extinde această idee și pentru tipuri naturale de lucruri: uman, câine, aur, apă, care nu ar fi descriptive, ci direct denotative. (S. Kripke 1980) Hilary Putnam a ajuns, ulterior, la aceeași concluzie. (Putnam 1973)

Gareth Evans prezintă propria sa viziune, în care distinge două tipuri de teorii descriptive: o teorie despre ceea ce un vorbitor denotă printr-un nume și o teorie despre ceea ce denotă un nume în sine. (Evans and Altham 1973)

Ulterior, Searle revine apărându-se împotriva criticilor lui Kripke, introducând conceptele de "conținut intenționat" și "stare intenționată".

În definițiile și argumentațiile lor, filosofii s-au folosit de conceptul de lumi posibile, cu lumea *reală* ca una dintre multele lumi posibile. Fiecare declarație este fie adevărată, fie falsă, în orice lume posibilă. Avem, astfel, propoziții **adevărate** (cele care sunt *adevărate în lumea reală*), **false** (care sunt *false în lumea reală*), **posibile** (cele care sunt *adevărate în cel puțin o lume posibilă*), **imposibile** (sau, *în mod necesar propoziții false*, cele care nu sunt adevărate în nicio lume posibilă), **necesar adevărate** (cele care sunt adevărate în toate lumile posibile) și **contingente** (cele care sunt adevărate în unele lumi posibile și false în altele). Saul Kripke a introdus pentru prima dată o semantică a logicii modale, în care o afirmație *posibilă* este adevărată în cel puțin o lume posibilă, iar o afirmație *necesară* este adevărată în toate lumile posibile.

Teoria cauzală a referinței

Teoriile descriptiviste au încercat să elimine anumite contradicții logice dacă numele erau considerate descrieri definite. Kripke a respins valabilitatea acestor teorii descriptiviste argumentând că nu este nevoie de o descriere unică a identității, se pot utiliza descrieri identificatoare chiar dacă referința nu a fost identificată corect, și o descriere (spre deosebire de un nume) nu poate funcționa ca indicator rigid.

Ulterior, teoriile descriptiviste au extins această idee a descrierii definite la un set de descrieri sau o medie ponderată a acestor descrieri.

Teoriile cauzale ale referinței descriu modul în care termenii dobândesc referenți specifici (în special termeni logici, nume proprii și termeni naturali) bazat pe dovezi. În cazul numelor, o teorie cauzală a referinței presupune că 1) referentul numelui este fixat printr-o numire original

(denumită de Saul Kripke "botez inițial"), după care numele devine un designator rigid al acelui obiect; 2) numele este transmis ulterior în comunicare printr-un lanț causal. Saul Kripke și Hilary Putnam au propus extinderea teoriei cauzale și pentru termenii naturali.

În general, teoriile cauzale ale referinței se pot clasifica în *teorii cauzal-istorice ale referinței* (versiunea originală), reprezentate în special de Keith Donnellan (Donnellan 1972) și Saul Kripke, (S. A. Kripke 1979) cu ideea unui lanț causal-istoric, (Cumming 2016) și *teorii cauzal-descriptive ale referinței*, (Psillos 1999) dezvoltate de David Lewis, (Lewis 1984) pe ideea că trebuie să existe un sistem descriptiv minimal ca intermediar la relațiile cauzale dintre vorbitor și obiect.

Principala critică a teoriei cauzale a fost că modul de comunicare între diferiții utilizatori ai numelui este insuficient de explicat.

Louis de Rosset a evidențiat principalele diferențe între teoriile descriptiviste și cele cauzal-istorice: (de Rosset 2011)

Teoriile descriptiviste	Teoriile cauzal-istorice
Informațiile personale ajută la determinarea referinței numelui	Nu contează informațiile, numai poziția istorică determină referentul numelui
Nu poți fi dezinformată masiv despre referentul numelui	Poți să fii masiv dezinformată despre referentul numelui
Nu poți fi cu adevărat insuficient informat cu privire la referentul numelui - astfel de situații sunt cazuri de deferență	Poți fi insuficient informat despre referentul numelui
Dacă ești insuficient informat, dar încă	Dacă ești insuficient informat, dar încă

folosești un nume pentru un anumit individ, folosești un nume pentru un anumit individ, nu
trebuie să te poți gândi la propriile cuvinte este nevoie să te poți gândi la propriile cuvinte

Bibliografie

- Cumming, Sam. 2016. "Names." In *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, edited by Edward N. Zalta, Fall 2016. Metaphysics Research Lab, Stanford University.
<https://plato.stanford.edu/archives/fall2016/entries/names/>.
- deRosset, Louis. 2011. "The Causal-Historical Theory of Reference."
http://www.uvm.edu/~lrosset/courses/nnn/caus_theor.pdf.
- Donnellan, Keith S. 1972. "Proper Names and Identifying Descriptions." In *Semantics of Natural Language*, edited by Donald Davidson and Gilbert Harman, 356–79. Synthese Library. Dordrecht: Springer Netherlands. https://doi.org/10.1007/978-94-010-2557-7_10.
- Evans, Gareth, and J. E. J. Altham. 1973. "The Causal Theory of Names." *Proceedings of the Aristotelian Society, Supplementary Volumes* 47: 187–225.
<https://www.jstor.org/stable/4106912>.
- Kripke, Saul. 1980. *Naming and Necessity*. Harvard University Press.
- Kripke, Saul A. 1979. "A Puzzle About Belief." In *Meaning and Use*, edited by A. Margalit, 239–83. Reidel.
- Lewis, David. 1984. "Putnam's Paradox." *Australasian Journal of Philosophy* 62 (3): 221–236.
- Mill, John Stuart. 1882. "A System of Logic." 1882.
https://ebooks.adelaide.edu.au/m/mill/john_stuart/system_of_logic/.
- Psillos, Stathis. 1999. *Scientific Realism: How Science Tracks Truth*. Routledge.
- Putnam, Hilary. 1973. "Meaning and Reference." *The Journal of Philosophy* 70 (19): 699–711.
<https://doi.org/10.2307/2025079>.
- Searle, John R. 1958. "Proper Names." *Mind* 67 (266): 166–73.
<https://www.jstor.org/stable/2251108>.